

stališče Pravne mreže za varstvo demokracije k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), EPA 1883-VIII.
PMVD Pravna Mreža za: gp

Prejeto:	06 -09- 2021	
Šifra:	212-03/21-4/10	
Povezava:		
EPA:	1883-VIII	EU:
Sign. zn.:	Je k Predlogu zakona o	
Kratka:	u javnega reda in miru	

06. 09. 2021 15:44

1 attachment

PMVD-stališče k Predlogu zakona o javnem redu in miru.docx

Spoštovani,

v priponki vam posredujemo stališče Pravne mreže za varstvo demokracije k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), EPA 1883-VIII .

Vijudno naprošamo, da se stališče posreduje vsem poslanskim skupinam državnega zbora,

Lep pozdrav, PMVD

STALIŠČE DO PREDLAGANIH SPREMEMB ZJRM-1

V PMVD ostro nasprotujemo predlogu ministrstva za notranje zadeve, ki ga podpira vlada, saj nasprotuje sodni praksi ESČP, ima zastraševalen učinek, vzpostavlja privilegirano kategorijo državljanov ter je vsebinsko nejasen in posledično neprimeren.

Vlada je 1. septembra na dopisni seji soglašala z amandmajem k predlogu novele zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1), ki določa globo v višini od 500 do 1000 evrov za nedostojno vedenje do najvišjih predstavnikov države.

Veljavna določba 7. člena ZJRM-1 predvideva sankcije za različne oblike nedostojnega vedenja. Medtem, ko je v prvem odstavku določena osnovna oblika prekrška (kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede, se kaznuje z globo od 104,00 do 417,00 evrov), drugi odstavek določa kvalificirano obliko in strožje kaznovanje, kadar je nedostojno vedenje usmerjeno zoper uradno osebo pri uradnem poslovanju. Ta, drugi odstavek 7. člena ZJRM-1, se trenutno glasi:

"Kdor se prepira, vpije ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju, se kaznuje z globo od 417,00 do 835,00 evrov."

Po novem Vlada RS med zaščitene kategorije poleg uradnih oseb pri uradnem poslovanju dodaja novo kategorijo oseb, in sicer najvišje predstavnike države. Drugi odstavek 7. člena ZJRM-1 se po novem predlogu glasil:

"Z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje, kdor se prepira, vpije ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju ali v zvezi z uradnim poslovanjem ali do najvišjih predstavnikov države, poslanca, člana državnega sveta, člana vlade, sodnika ustavnega ali vrhovnega sodišča ali zoper njegovega bližnjega, s takšnim vedenjem pa lahko povzroči vznemirjenje ali razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali škoduje njegovemu ugledu in takšno vedenje pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa osebno zazna na kraju kršitve."

V Pravni mreži za varstvo demokracije (PMVD) predlogu ostro nasprotujemo, saj ni skladen z vrednotami, na katerih temelji slovenski in evropski pravni red:

1) NASPROTOVANJE SODNI PRAKSI EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Predlagana ureditev nasprotuje sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP), po kateri morajo nosilci visokih političnih funkcij prenesti več, tudi grobe in pretirane - in ne manj javne kritike, kot to velja za običajne ljudi. ESČP se je večkrat postavilo na stališče, da se najvišji izvoljeni predstavniki države s pristankom na politično funkcijo "neizogibno in zavestno podredijo strogi kritiki njihovih besed in dejanj tako s strani novinarjev kot širše javnosti; zato morajo pokazati večjo stopnjo tolerance do kritike svojega delovanja." (Lingens proti Avstriji, § 42) Še zlasti morajo politiki prenesti večjo

stopnjo kritike, kadar so sami vir stališč, za katera je javna kritika pričakovana. (Mladina d.d. Ljubljana proti Sloveniji, § 40). Tako je ESČP v zadevi Oberschlick proti Avstriji odločilo, da komentarji pri poročanju o govoru, ki je bil očitno namenjen provokaciji in zato zbuditi močne reakcije (§ 31) ni mogel predstavljati neutemeljenega osebnega napada (§ 33), kljub njihovi polemični naravi. ESČP je tudi večkrat izrecno poudarilo, da zagotavljanje večje pravne zaščite najvišjih predstavnikov države s posebnim zakonom praviloma ni v skladu z duhom Evropske konvencije o človekovih pravicah (Otegi Mondragon proti Španiji, § 55; Pakdemirli proti Turčiji, § 52; Artun in Güvener proti Turčiji, § 31).

2) NEDOPUSTEN ZASTRAŠEVALNI UČINEK

ESČP je večkrat izpostavilo tudi zastrafevalni učinek tovrstnega sankcioniranja. Tudi v primerih relativno nizkih kaznovalnih sankcij, takšnemu kaznovanju ESČP nasprotuje, saj imajo lahko vlogo implicitne cenzure. Sodišča poudarja, da je za demokracijo še posebej nevaren "zastraševalni učinek kaznovalnih sankcij v primerih političnega govora in razprav, ki so v javnem interesu. (Lingens proti Avstriji, § 44)

3) NEDOPUSTNO VZPOSTAVLJANJE DVEH KATEGORIJ DRŽAVLJANOV

Slovenska zakonodaja praviloma varuje položaj uradnih oseb pri opravljanju njihovega dela, ne njihovega statusa kot takega. Tako so v Kazenskem zakoniku v poglavju o kaznivih dejanjih zoper suverenost RS in njeno demokratično ureditev (33. poglavje KZ-1) določene ostre sankcije, ko gre za kazniva dejanja zoper predsednika republike in najvišje predstavnike države, ker gre za kazniva dejanja, ki so, kot je zapisano v zakonu, storjena z namenom ogrožitve ustavne ureditve ali varnosti Republike Slovenije. Sporna določba drugega ZJRM-1 ne štiti pomena funkcije za demokratično ureditev in delovanje države, ampak nosilca funkcije kot osebo, kar neupravičeno vzpostavlja dva tipa državljanov: privilegiran politični razred in običajne ljudi. Predlagana določba omogoča kaznovanje z visokimi denarnimi kaznimi tudi za prepire z vrhovnimi sodniki ali poslanci (ter njihovimi bližnjimi, SIC!) v okoliščinah, ki niso z ničemer povezane z delom predstavnikov države.

4) POJMOVNA NEJASNOST PREDLOGA

Glede opredelitve varovanih oseb sporna določba očitno sledi 353. člen KZ-1, ki je, podobno kot predlog novega drugega odstavka 7. člena ZJRM, napisana nejasno, saj govori o najvišjih predstavnikih države, med katerimi izpušča predsednika države. Predlagana določba tudi ne opredeljuje pojma "bližnji". Hkrati ni jasno, kaj v predlaganem spremenjenem členu ZJRM-1 pomeni, da bo kaznovano nedostojno vedenje do uradnih oseb tudi "v zvezi z uradnim poslovanjem". Veljavni ZJRM-1 namreč že določa globo za posameznike, ki se prepirajo, vpijejo ali se nedostojno vedejo do uradne osebe "pri uradnem poslovanju", tej okoliščini pa je v predlogu dodana še "ali v zvezi z uradnim poslovanjem". Katere situacije bi bile po novem dodatno zajete, ni jasno, zato je taka opredelitev v nasprotju z načelom določnosti pravnega reda.

Ocenjujemo, da je predlagana sprememba še ena v vrsti praks in zakonodajnih sprememb s področja svobode govora, ki zasleduje trend: "manj svobode izražanja kritikom, več zaščite nosilcem oblasti".

Ljubljana, 6.9.2021